

ADVIES

2010-128

19 oktober 2010

Klacht inadequaat handelen school bij pesten, niet nakomen van handelingsplan en zorgplicht

School grijpt niet in bij pesten en staat gepeste leerling volgens klagers onvoldoende bij, niet nakomen van het handelingsplan en de zorgplicht richting gepeste leerling.

De Commissie stelt vast dat de school naar aanleiding van de melding dat leerling voortdurend door een bepaalde jongen werd gepest direct handelend is opgetreden. De school en leerkracht kan niet verweten worden dat zij in de periode dat de leerling gepest werd, heeft nagelaten in te grijpen bij het pesten en dat zij onvoldoende aandacht heeft gegeven aan het tegengaan van het pesten. Achteraf gezien kan men wel vaststellen dat de keuze van de school om de leerling de door ziekteverzuim opgelopen achterstand in schoolwerk op school te laten inhalen in plaats van hem extra werk mee naar huis te geven verkeerd is uitgevallen. De Commissie heeft de indruk gekregen dat de school steeds is blijven hopen dat de leerling weer gewoon op school zou komen.

De Commissie acht de klacht op alle onderdelen ongegrond.

1. Verloop van de klachtenprocedure

- 1.1. Klagers hebben bij brief met bijlagen van 12 augustus 2010 hun klacht voorgelegd aan de Landelijke Klachtencommissie Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en BVE (verder te noemen: de Commissie).
- 1.2. De Commissie heeft aangeklaagden gevraagd te reageren op het gestelde in de klachtbrief.
- 1.3. Aangeklaagde B. heeft bij brief met bijlagen van 15 oktober 2010 een inhoudelijke reactie op de klacht gegeven.
- 1.4. De Commissie heeft kennisgenomen van het e-mailbericht van 15 oktober 2010 van klager.
- 1.5. Op 19 oktober 2010 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te Leeuwarden, alwaar zijn verschenen: klaagster in persoon, vergezeld van mevrouw G. , aangeklaagde M. in persoon en de heer J. , algemeen directeur, bijgestaan door mr. P. Dijkmans van de Besturenraad. Aangeklaagde S. is niet in persoon verschenen, maar werd ter zitting vertegenwoordigd door mr. Dijkmans.
- 1.6. De klacht betreft
  - het nalaten in te grijpen bij het pesten door een oudere leerling van de zoon van klagers, *A*, en het onvoldoende aandacht geven aan het tegengaan van dit pesten;
  - het niet of onvoldoende handelen n.a.v. de onveilige situatie die op school voor *A* is ontstaan door het niet of onvoldoende helpen van *A* door aangeklaagden;

- het niet of onvoldoende serieus nemen van de klachten van klagers en *A*;
- het niet naleven van het door school opgestelde handelingsplan met name waar het gaat om een positieve benadering van *A*;
- het niet nakomen van de zorgplicht om *A* te voorzien van (deugdelijk) onderwijs.

2. Overwegingen van de Commissie

De Commissie overweegt op grond van de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gekomen als volgt.

Ten aanzien van de feiten

De hiervoor beschreven klachten betreffen het schooljaar 2009/2010. *A* was toen leerling van groep 7. Zijn broer en zus zijn met ingang van dat schooljaar naar een andere school overgegaan, nadat de Commissie in juni 2009 een klacht van klagers betreffende de broer van *A*, J., gegrond verklaard had. *A* is op deze school gebleven. Klagers vonden het beter, wanneer de broers van elkaar gescheiden werden. Zij hadden vertrouwen in mevrouw L., die de leerkracht van *A* zou worden in de combinatieklas 7/8. *A* was een normale leerling, die geen bijzondere aandacht vergde en die het in groep 6 naar zijn zin had gehad. Hij werd toen niet gepest, had geen lichamelijke klachten, had vriendjes en werd op feestjes uitgenodigd. Klagers zeggen dat zij dan ook vol goede moed aan het schooljaar zijn begonnen.

De school daarentegen heeft de indruk dat het schooljaar gestart is met een wankel basis voor een goed en open contact. Vanaf het begin van het schooljaar zijn klagers met regelmaat naar school gekomen om hun zorgen over verschillende zaken te bespreken.

In november blijkt dat *A*, net als in groep 5, weer gepest wordt door een bekende pester. Klaagster heeft dit op school gemeld. De melding is in de teamvergadering besproken. Daarop is op 18 november een handelingsplan opgesteld, waarin als doelen vermeld staan: "zorgen voor een veilige omgeving voor *A* op school; dat *A* vertelt als er iets gebeurt wat hem dwars zit en dat *A* weer vertrouwen krijgt in mensen". De school heeft uit observaties de indruk dat het pesten wel meevalt, dat *A* dingen als pesten ervaart, die eigenlijk niet onder die noemer vallen en dat hij thuis een vertekend beeld geeft van gebeurtenissen. Als gerichte aanpak wordt er voor gekozen met *A* in gesprek te gaan over wat er is gebeurd, hoe dat zo gekomen is, wat hij er zelf aan kan doen en wat de school kan doen.

Overeenkomstig het Jenaplanconcept zijn bij de start van het schooljaar samen met de kinderen regels opgesteld over de omgang met elkaar in de groep en wordt er in kringgesprekken in de klas gesproken over de omgang met elkaar en over signalen van pesten. Klaagster vindt dat aan deze acht regels nog een regel moet worden toegevoegd, waarin staat dat je niet mag pesten. De school vindt dat niet nodig, omdat dit al in de overige regels besloten zit. Overigens handelt de school volgens het geldende pestprotocol.

Mevrouw L. heeft op 4 december een gesprek met beide kinderen. *A* vindt het moeilijk om daar te vertellen wat er gebeurd is. Als hij het vertelt, blijkt dat de pester niet heeft begrepen wat zijn gedrag voor *A* betekende. Hij schrikt ervan en begint te huilen. Mevrouw L. heeft toen met de kinderen

gesproken over gevoelens en dat dat niet voor iedereen hetzelfde is, dat bepaald gedrag ervaren kan worden als pesten. De pester belofde aan het eind van dit gesprek voortaan rekening te houden met de gevoelens van *A*.

Omdat klaagster de indruk heeft dat de situatie daarna niet verbetert, spreekt zij er in januari met de moeder van de pester over. Zij merkt dat vanaf dat moment het pesten ophoudt.

De gezondheidstoestand van *A* verbetert echter niet. In november is klaagster al met *A* naar de dokter geweest, omdat het niet goed met hem ging. De huisarts adviseerde toen om dit op school te bespreken. In de kerstvakantie spreken klagers met de directeur van M., de school waar de broer en zus van *A* naar toe zijn gegaan. Zij willen dat *A* na de kerstvakantie ook naar die school zal overstappen. De directeur houdt dit echter tegen, omdat hij vreest dat dat niet goed zal uitpakken voor J.. J. zal na dit schooljaar naar het Voortgezet Onderwijs gaan. Dan is *A* welkom op M. Klagers melden in januari aan de interim directeur Omvlee dat *A* na dit schooljaar ook naar M. zal gaan.

Klagers menen dat deze mededeling van invloed is geweest op de onderlinge verhouding tussen de school, met name mevrouw L., en klagers en *A*. De school heeft, als hiervoor vermeld, al eerder geconstateerd dat het contact met klagers moeizaam verloopt. De school heeft sterk het gevoel het voor klagers nooit goed te kunnen doen. Dit gevoel wordt door de interim directeur Omvlee met klagers besproken.

Om de communicatie te verbeteren wordt in januari de hulp van schoolmaatschappelijk werk ingeroepen. Ook krijgt *A* vanaf januari ondersteuning van een creatief therapeut, met wie hij goed kan praten. Vanaf januari begint hij echter steeds vaker te verzuimen. Daardoor maakt hij ook niet veel mee van de voor de hele klas gestarte weerbaarheidstraining (WIBO). Van de ruim 13 schoolweken in de periode van januari tot half april is *A* maar 2,5 week volledig op school. Regelmatig komt hij slechts een paar uur op school en gaat dan toch weer voortijdig naar huis.

Klagers zien de oorzaak van zijn ongesteldheid in een gevoel van onveiligheid. Omdat hij al vanaf groep 4 gepest is en omdat volwassenen hem, met uitzondering van de leerkracht van groep 5/6, niet helpen is hij in zijn basisveiligheid aangetast, menen zij. Daardoor wordt hij, hoewel het pesten in januari is opgehouden, in de periode daarna steeds zieker. Ook zijn schoolprestaties gaan achteruit. Hij vond zichzelf volgens klagers dom, omdat hij van een A kind een B kind geworden was. Hij werd steeds onzekerder en gestresster.

Op 2 maart vindt een gesprek plaats met de GGZ psycholoog, klaagster en de directeur om te kijken hoe het met *A* gaat, op school, thuis en tijdens de creatieve therapie. In dit gesprek worden afspraken gemaakt voor de laatste maanden tot aan het eind van het schooljaar. Verder wordt afgesproken dat alle communicatie tussen school en klagers voortaan via de schoolmaatschappelijk werkster zal verlopen, zodat die als onafhankelijk persoon fungeert en het contact zuiver en goed houdt.

Op 12 maart gaat *A* voor het eerst naar een kinderarts.

Op 8 april besluiten klagers in overleg met de leerplichtambtenaar *A* van school te halen.

Op 13 april vindt een evaluatiegesprek plaats tussen klagers, school en schoolmaatschappelijk werk. Daarin worden afspraken gemaakt om in goed overleg de periode tot de zomer af te ronden.

Op 19 april wordt *A* definitief ziek gemeld en verschijnt hij niet meer op school.

Beoordeling

De Commissie stelt vast dat de school naar aanleiding van de melding van klagster dat *A* voortdurend door een bepaalde jongen werd gepest direct handelend is opgetreden.

Mevrouw L. heeft de melding direct ingebracht in de teamvergadering. Daar is besproken over hoe hiermee om te gaan. Het onderwerp is ter sprake gebracht in het kringgesprek van groep 7/8 in het kader van de regels over de omgang met elkaar in de groep. Hoewel de school zelf niet kon vaststellen dat sprake was van een peestsituatie, is een handelingsplan opgesteld met de kwetsbaarheid van *A* als uitgangspunt. Mevrouw L. heeft de pester en gepeste bij elkaar gebracht en heeft hen het effect van hun eigen handelen op de ander voorgehouden. *A* is aangemeld voor creatieve therapie. De Commissie is dan ook van oordeel dat de school c.q. mevrouw L. niet verweten kan worden dat zij in de periode dat *A* gepest werd, dat is van november 2009 tot begin januari 2010, heeft nagelaten in te grijpen bij het pesten van *A* door een oudere leerling en dat zij onvoldoende aandacht heeft gegeven aan het tegengaan van het pesten.

Ook nadat het pesten was opgehouden, vanaf januari 2010 bleef de gezondheidstoestand van *A*, ondanks de verschillende maatregelen die door klagers en op school genomen werden, zoals de inschakeling van een creatief therapeut, schoolmaatschappelijk werk, weerbaarheidstraining, Cedin, kinderarts en psychologe van GGZ, zodanig achteruitgaan dat hij veelvuldig moest verzuimen. De stelling van klagers dat dit werd veroorzaakt doordat mevrouw L. *A* onvoldoende positief heeft benaderd, acht de Commissie door de enkele genoemde gebeurtenissen (niet opnemen van een gedicht in de schoolkrant, opmerkingen dat hij beter zijn best moest doen en dat zijn werktempo te laag was, een bladzijde uit het schrift scheuren en hem dom noemen – wat er ook van de juistheid van genoemde feiten zij) niet aannemelijk gemaakt.

Achteraf bezien kan men vaststellen dat de keuze van de school om *A* de door ziekteverzuim opgelopen achterstand in schoolwerk op school te laten inhalen in plaats van hem extra werk mee naar huis te geven verkeerd is uitgevallen. *A* is daardoor benadeeld. De keuze werd ingegeven door de idee dat *A* weer op school zou terugkeren. *A* was, ook volgens klagers, tot groep 7, voordat hij regelmatig begon te verzuimen, een goed presterende leerling. De Commissie acht de door de school gemaakte keuze in redelijkheid te billijken. De Commissie is daarbij van mening dat van de school niet in redelijkheid verwacht had mogen worden dat zij al in februari of maart zou hebben moeten inzien dat *A* zo frequent zou blijven verzuimen en dat *A* daarom behandeld zou moeten worden als een chronisch ziek kind dat gedurende een langere periode niet op school kan komen. Te meer nu *A* regelmatig wel op school kwam en dan op school geen erg zieke indruk maakte, terwijl hij dan toch na enkele uren weer naar huis ging.

De Commissie heeft de indruk gekregen dat de school steeds is blijven hopen dat *A* weer gewoon op school zou komen. Uit het gespreksverslag van 2 maart 2010 blijkt dat de heer B. op dat moment nog niet op de hoogte was van het besluit van klagers om hun zoon van school te halen.

De Commissie kan zich daarentegen niet aan de indruk onttrekken dat klagers sinds de kerstvakantie, waarin zij geprobeerd hebben *A* in te schrijven op M., de situatie steeds bekeken hebben vanuit het oogpunt dat S niet een goede plek voor hun zoon was en dat hij beter thuis kon zijn.

Gelet op het hiervoor overwogenen is de Commissie van oordeel dat de klacht op alle onderdelen ongegrond verklaard dient te worden.

3. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klacht op alle onderdelen ongegrond.

4. Advies aan het bevoegd gezag

De Commissie ziet geen aanleiding tot het geven van een advies.

Aldus gegeven op 19 oktober 2010 door mr. F.J. Agema, voorzitter, mr. F.E. Kronemeijer en M.S. Veldstra, leden, in tegenwoordigheid van mr. M. Mulder-Das, secretaris.